

KOMİTE ÇALIŞMALARI

ÖRGÜTLENME KOMİTESİ

Örgütlenme Komitesi, 48. Dönem Mimarlar Odası Merkez Yönetim Kurulu'nun 26.05.2022 gün ve 48/3-2-1 sayılı kararıyla belirlenen üyeleri; Eyüp Muhcu, Serap Kaya, Betül Dikici, Esin Köymen, Mustafa Özçelik, Necati Pirinççioğlu, Osman Aydın, Tezcan Karakuş Candan, Yavuz Önen, Sibel Baş (yürütücü) ile Çalışma Programı kapsamında belirlenen ilkeler doğrultusunda çalışmalarına başlamıştır.

48.Olağan Genel Kurulu'na sunulan Mimarlar Odası Örgütlenmesine ilişkin öneriler Genel Kurul tarafından kabul edilerek Yönetim Kuruluna çalışma yapmak üzere görev ve yetki verilmiştir. Örgütlenme kapsamında ayrıca Endüstriyel Tasarım Meslek Grubu örgütlenmesine yönelik yönerge ve düzenlemelerin değerlendirilerek geliştirilmesine karar verilmiştir.

Örgütlenme Komitesi bu kapsamda Dönem içerisinde 4 kez toplanmış; 48.Çalışma Döneminde, Mimarlar Odası'nın kuruluşunun 70.yılında örgütsel ve kurumsal yapının geliştirilmesine yönelik çalışma yapılması benimsenmiştir.

Komite Toplantıları:

- 1- 19.10.2022 Örgütlenme Komitesi Toplantısı – 1
- 2- 11.01.2023 Örgütlenme Komitesi Toplantısı – 2
- 3- 22.11.2023 Örgütlenme Komitesi Toplantısı – 3
- 4- 29.01.2024 Örgütlenme Komitesi Toplantısı – 4

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve bağlı tüm Odalar; meslek mensuplarının ortak gereksinmelerini karşılamak, mesleki etkinlikleri kolaylaştırmak, mesleğin genel yararlarına uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleriyle ve halkla olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak; meslek ve çıkarları ile ilgili işlerde, resmî makamlar ve öteki kuruluşlar ile işbirliği yaparak gerekli yardımlarda ve önerilerde bulunmak üzere çalışmalarını yürütmekle sorumludurlar.

Mimarlar Odası Birimleri; Odamızın 6235 Sayılı TMMOB Kanunu ile belirlenmiş amaçları ve kamu yararı doğrultusunda görevlerini yerine getirebilmek, üyelerin Oda ile ilişkilerini güçlendirmek ve Oda çalışmalarına katılımlarını sağlamak amacıyla kurulmaktadır. Bu birimler; Şubeler, Büyükkent Şubeleri, Temsilcilikler, Büyükkent Bölge Temsilcilikleri ve Oda Temsilcilerinden oluşur. Mimarlar Odası 28 Şube, 1 Büyükkent Şube; 71 Temsilcilik ve 3 Büyükkent Bölge Temsilciliği ile ülke genelinde örgütlenmiştir.

Temsilcilikler, Büyükkent Bölge Temsilcilikleri ve Oda Temsilcileri bulunduğu etkinlik bölgesindeki yetkili ve görevli şubeye bağlı; yönetim ve mali konularda öncelikle bu Şube Yönetim Kuruluna karşı sorumlu olarak görev yapar. Şubeler ve Büyükkent Şubeleri etkinlik bölgelerindeki yönetim ve mali konularda görevli ve Oda Yönetim Kuruluna karşı sorumludurlar.

Tüm Oda Birimleri;

- Mesleğin gelişmesini sağlayacak çalışmalar yapmak, mesleki ve sosyal faaliyette bulunmak, diğer kuruluşlar ile işbirliği yapmak, gerekli girişimlerde bulunmak, ilişkiler kurmak,
- Meslek mensuplarının mesleki onur, hak ve çıkarlarını korumak,
- Oda politikası paralelinde ülke ve meslek çıkarlarını gözetken etkinlik ve girişimlerde bulunmak,
- Etkinlik alanında işbirliği, koordinasyon ve iletişimi sağlamak, ortak etkinlikleri yönlendirmek,
- Üyelerin mesleki sorunlarını ve çözüm yollarını belirleyici çalışmalar sürdürmek,

- Projelendirme ve yapı üretiminin niteliğini iyileştirmek, üyelerin işverenle ilişkilerini düzene sokmak ve bu ilişkilerde hak ve çıkarları karşılıklı olarak korumak amacıyla sürdürülen mesleki denetim uygulamasını yürütmek,
 - Üye kayıtlarını tutmak, envanterini çıkarmak, üye hareketlerini izlemek, üye aidatlarını toplamak, büro tescil ve diğer gerekli mesleki denetim kayıtlarını düzenlemek,
 - Oda taşınır ve taşınmaz mallarını yönetmekle,
- yükümlüdürler.

Örgütsel ve Kurumsal Yapının Geliştirilmesi

İçinde bulunduğumuz çok yönlü kriz koşullarına bağlı olarak, fiziksel çevre üretiminin asli unsuru olan mimarlık mesleğinin uygulama biçimleri de değişmekte, mimarlık alanı parçalanmakta, mimarlık hizmetleri çeşitlenmekte ve farklı çalışma alanlarıyla ilişkilenebilmekte, ara alanlar oluşmaktadır. Mimarlık eylemi, mimarlık uygulamalarının niteliği, hizmet sunum ortamı ve mimarın rolü hızla değişmektedir.

Mimarlar Odası birimlerine ve illere göre üye dağılımı, mimarlık bölüm sayıları ve kontenjanları, üye kayıtları ve üyelikten ayrılma işlemleri, üyelik ödentileri ödeme oranları, serbest mimarlık hizmeti sunan büro sayıları, mesleki denetim işlemleri ile Oda Birimleri mali durumlarına dair veriler; ülke gündeminin mesleki eğitim, uygulama ve örgütlenme alanına olan yansımalarını göstermektedir.

Bu dönüşüm sürecinde, Odanın üye yapısı da hızla değişmektedir. Oda üye ilişkisi, mesleki kurallar ve etiğe ilişkin sorunların artmasına neden olan bu süreçte Mimarlar Odası örgütsel, mali ve kurumsal yapısının; mesleki ve örgütsel araçlara ilişkin yöntemlerin yeniden ele alınmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Kuruluşunun 70.yılına doğru Mimarlar Odası örgütsel yapısında öne çıkan konular;

- toplumsal, siyasi ve sosyal dönüşümün Oda kurumsal yapısına ve üye profiline yansımaları,
 - TMMOB örgütlü yapısına ve meslek odalarına yönelik müdahalelerin ve baskıların artması,
 - Mesleki ve toplumsal örgütlenmelerde ülke gündemine bağlı olarak yaşanan değişimler, dayanışma ve demokratik toplumsal mücadelelere yönelik baskılar;
 - Kentsel alanlar; yapıları, doğal ve kültürel çevre değerleri
 - Sağlık, eğitim ve temel insan hak ve özgürlükleri
 - Çalışma koşulları, taşeronlaşma ve özelleştirme
 - Ekonomik ve sosyal krizler
 - Afetler
 - Oda kurumsal yapısının genişlemesi ve yaygınlaşmasına bağlı olarak Birimler arası farklılıkların artması,
 - Mimarlar Odası mevzuatı ile getirilen düzenlemelerin Oda Birimlerince yürütülen uygulamalarında farklılıkların artması, tüm kural ve düzenlemelerin tüm Birimlerce eşit biçimde uygulanmasında karşılaşılan sorunlar,
 - Mimarlar Odası deneyim ve birikiminin, örgüt kültürünün aktarımında yaşanan aksaklıklar, çalışma alanlarında sürekliliğin sağlanamaması,
 - üye Oda ilişkilerinde yaşanan değişim, aidiyet ve meslek etiği alanında yaşanan sorunlar,
 - ekonomik kriz koşullarında Oda genel bütçesi ve mali yapılanmasının daralması,
- olarak değerlendirilmiştir.

Mimarlığın toplumsal ve kamusal sorumluluğu temelinde, çalışma ilkeleri ve toplum için mimarlık anlayışı çerçevesinde örgütsel yapılanmanın geliştirilmesi için;

- Kamu yararı doğrultusunda toplum hizmetinde mimarlık anlayışıyla çalışmaların sürdürülmesi,
- İşyeri Temsilciliği, Öğrenci Üyelik ve benzeri örgütlenme araçlarının kurumsallaştırılması,
- Ücretli, işsiz ve kamu çalışanlarına yönelik örgütlenme yöntemlerinin oluşturulması,
- Farklılaşan ve çeşitlenen mimarlık alanlarına ilişkin oda içi örgütlenme araçlarının oluşturulması ve geliştirilmesi,
- Örgüt birimlerinde tartışma ortamları oluşturularak üyelerle iletişimin geliştirilmesi,
- Çeşitli tematik vb. bilimsel toplantılarla bilim, kültür ve sivil alanla iletişimin güçlendirilmesi,

- Mimarlar Odası'nda demokratik yapının ve örgütsel dayanışmanın güçlendirilmesi, var olan örgütsel araçların geliştirilmesi,
 - Örgüt kültürünün yaygınlaşması ve Oda organlarında görev alan tüm yöneticilerin ve Oda çalışanlarının mesleki etik ve davranış kurallarına uyması,
 - Oda kadrolarının yetiştirilmesi, birikimli ve deneyimli kadroların Oda örgütlenmesine yeniden kazandırılması,
 - Birimler arası farklılıklardan kaynaklanan sorunların (mali yapı, alt yapı, kadrolar, birikim...) giderilmesi, tüm Birimlerde Oda mevzuatı ile getirilen düzenlemelerin, karar ve genelgelerin eşit biçimde uygulanması,
 - TMMOB ve Odalarla, diğer meslek örgütleri ve sivil toplum örgütleri ile dayanışmanın geliştirilmesi,
 - Oda mali yapısının örgütlenme düzleminde yeniden değerlendirilerek, genel bütçesinin ekonomik kriz koşullarına bağlı olarak kurgulanması,
 - Örgütlenmenin farklı düzlemlerde kuramsal açıdan, örgüt ve toplum sosyolojisine her yönüyle ele alınması, tartışma ortamlarının oluşturulması,
- için çalışmalar yürütülmesi öngörülmektedir.

Öğrenci Çalışmaları ve Temsilcilerin Örgütlenmesi

Üniversitelerde ve birimlerimizde belirlenen öğrenci temsilcilerinin çalışmalarını bir çatı altında toplama amacıyla başlatılan Mimarlar Odası Öğrenci Temsilciler Kurulu (ÖTK), Mimarlık ve Eğitim Kurultayı XII çalışmaları kapsamında 13 Ekim 2023 tarihinde Öğrenci Forumunu çevrimiçi olarak gerçekleştirmiştir. Forumda yapılan sunumlarla tartışma ortamı oluşturulmuş ve belirlenen başlıklara ilişkin fikir alışverişi yapılmıştır.

Öğrenci forumundan elde edilen sonuçlarla üretilen raporlar, 10-11 Kasım 2023 tarihlerinde gerçekleştirilen Kurultay'da düzenlenen öğrenci oturumunda Öğrenci Temsilciler Kurulu temsilcileri tarafından katılımcılarla paylaşılmıştır.

Bu çalışmalar çerçevesinde; "Cumhuriyet'in 100. yılında kültürel mirasın korunması ve yıkılan Cumhuriyet Dönemi yapıları, Türkiye'deki deprem öncesi ve sonrası mimarlık eğitimi, ülke gündemine bağlı olarak sürekli değişen ders müfredatı, müfredatın güncelliği ve kapsayıcılığı, atölye kullanımlarının sınırlılığı, sınırlılık kavramı üzerinden değerlendirilen öğrenci ekonomisi / mimarlık eğitimi masrafları, meslek pratiğine yönelik eğitim, ders dışı atölye / çalıştay, yaz okulu ve staj imkânlarının yetersizliği, niteliksiz mezun veren ihtiyaç fazlası mimarlık bölümünün neden olduğu istihdam ve buna bağlı olarak mimarlık üretiminin değersizleşmesi" şeklinde başlıklar oluşturulmuştur.

Eğitimde bilimsel bir gerekçeye dayandırılmadan yapılan müfredat değişiklikleri, süre yetersizliği, staj yeri bulamama ve niteliksiz staj eğitimi, emek hırsızlığı ve istihdam sorunları öğrenciler tarafından aktarılan önemli sorunlar olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kriz koşullarında öğrenim gören mimarlık öğrencilerinin eğitim masrafları önemli bir sorun olmakla birlikte, özellikle 6 Şubat Kahramanmaraş depremlerinden etkilenen bölgedeki mimarlık öğrencilerinin gerekli malzemelere erişimi zorlaşmıştır. Mimarlık öğrencilerinin eğitim masrafları konusunda öğrencilere ekonomik destek sağlayabilecek yöntemlerin geliştirilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda, öğrencilerin tekrar kullanabilecekleri malzemeleri paylaşabilecekleri ortak bir platform kurulması izlenebilecek yöntemler arasındadır.

Mesleğe yönelik kişisel gelişim eğitimleri ile öğrencilikte ve meslek hayatında psikolojik destek verilmesinin sağlanması, kolektif ve çok disiplinli çalışma kültürünün geliştirilmesine yönelik çalışmaların yapılması önerilmektedir.

Endüstriyel Tasarım Meslek Grubu Örgütlenmesi

Endüstriyel Tasarımcılar, 1983 yılından bu yana Mimarlar Odası'na üye olan bir meslek grubudur. Bugün ülkemizde Endüstriyel Tasarım eğitimi 33 üniversitede lisans düzeyinde verilmektedir. Lisans programlarını akredite etmek üzere YOKAK tarafından yetkilendirilen Endüstriyel Tasarımcılar Meslek Kuruluşu Endüstriyel Tasarım Akreditasyon Kurulu'na (ETMK-ENTAK) 2023 yılında 8 üniversitenin Endüstriyel Tasarım lisans programı akredite olmak üzere başvurmuştur.

Ülkemizde 51 yıldır üniversitelerde lisans düzeyinde eğitimi verilen ve bugün yaklaşık 10.000 mezuna ulaşan Endüstriyel Tasarım Bölümü (eski adıyla Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümü) mezunları, kamu kurum ve kuruluşlarında görev almada ve görev aldıklarında yetki, unvan ve özlük hakları konularında sorunlar yaşamaktadırlar.

08.02.2017 tarihli Yükseköğretim Yürütme Kurulu toplantısında 2547 sayılı 43/b maddesi uyarınca, Endüstriyel Tasarım Bölümü mezunlarının “Endüstri Ürünleri Tasarımcısı” unvanını kullanmasına ve hizmet sınıfının teknik hizmetler sınıfı olduğuna karar verilmiştir. Bu karar ilk kez 25.01.1994 yılında aynı kurul tarafından alınmıştır. Ayrıca 11.03.2020 tarihli Yükseköğretim Yürütme Kurulu toplantısında yükseköğretim kurumlarındaki içerikleri aynı ancak isimleri farklı lisans programlarındaki isim kargaşasını ortadan kaldırmak amacıyla “Endüstri Ürünleri Tasarımı” program isminin “Endüstriyel Tasarım” olarak değiştirilmesine ve söz konusu programların endüstriyel tasarım programına eşdeğer olduklarına karar verilmiştir.

Ülkemizde topluma ve çevreye faydalı, yenilikçi ve güvenli ürünlerin üretilmesine ve bu doğrultuda ihracata ve ekonomik kalkınmaya katkı veren Endüstriyel Tasarımcıların, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Türk Patent ve Marka Kurumu, Türk Standartları Enstitüsü ve Belediyelerde yetki, unvan ve özlük hakkı kaybına uğramadan çalışabilmeleri elzemdir. Endüstriyel Tasarımcının sadece üretim sürecinde yer alması değil; tasarım teşvik süreçleri, fikri ve sınai haklarla ilgili süreçler, kamu kurumlarında ve kamunun verdiği hizmetlerde ürün ve hizmetlerin tasarlanması, seçilmesi ve denetlenmesi konularında da söz sahibi olmaları için çalışmaların sürdürülerek gerekli düzenlemelerin getirilmesi hedeflenmektedir.